«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ жанындағы медицина колледжі

ТӘЖІРИБЕЛІК САБАҚҚА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛЫҚ

Мамандық: 009130100 «Мейіргер ісі»
Біліктілік: 5AB09130101 «Мейіргер ісінің қолданбалы бакалавры»
Оқу түрі: күндізгі
Оқытудың нормативтік мерзімі: 3 жыл 6 ай
Циклдер және пәндердің индексі: КВ
Курс: 3
Семестр: 6
Пән: «Мейіргерлік үрдіс»
Бақылау нысаны: д/сынақ
Барлық сағат/кредит көлемі KZ: 24/1

Шымкент, 2024 ж.

Тәжірибелік сабакка арналган әдістемелік нұскаулык «Мейіргерлік үрдіс» пәнінің жұмыс оку бағдарламасы негізінде кұрастырылып, кафедра мәжілісінде бекітілді.

Хаттама № 1 «27» 08 2025 ж.

Кафедра меңгерушісім.ғ.м., ____________ Серикова Б.Д.

.

1 – сабақ

1.Тақырып:Мейіргерлік үрдіс. Мейіргерлік үрдістің кезеңдері. Қазақстан Республикасында мейіргерлік қызмет көрсетудің ұйымдастырылуы және міндеті.
2.Мақсаты: Мейіргерлік үрдіс. Мейіргерлік үрдістің кезеңдері. Қазақстан Республикасында мейіргерлік қызмет көрсетудің ұйымдастырылуы және міндетерін үйрету.
3. Студент білуі тиіс:
- Мейіргерлік үрдіс кезеңдерін білу.

Студент істей білуі тиіс:
- Мейіргерлік істі ұйымдастыруды.

4. Негізгі сұрақтар:
- Мейіргерлік үрдіс.
- Мейіргерлік үрдістің кезеңдері.

5. Білім берудің және оқытудың әдістері (шағын топтар, пікірталас, жағдайлық есептер, жұптасып жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т.б.):
1. Тақырып бойынша сұрақтарды колдана отырып, тақырыпты талдау.
2. Кіші топтармен жұмыс істеу.
3. ТСО-дан қолдану (ПК, мултимедиалық проектор) сабақ тақырыбын презентациялау.
4. Ситуациялық есептерді шешу.
5. Тақырып бойынша тестерді шешу.
6. **Әдебиеттер:**Соңғы бетті қараңыз.

7.Оқытужәнеоқытуәдістері:
- Дәріс: шолу
- Презентация, реферат, тест, глоссарий.

8. Бақылау (тесттер, есептер және басқалар)
Тесттер:
1. Мейіргер ісінің философиялық негізгі принциптері:
A. өмірге, адам құқығына, жетістіктеріне деген құрмет
B. мамандыққа адалдық, тәуелсіздік
C. тәуелсіздік, науқастың құқығын қорғау
D. адалдық, парыз
E. мейірімділік, мамандыққа адалдық
2. Ятрогения дегеніміз - ... .
A. қызметкерлердің іс-әрекеттері қателіктерінен дамитын медициналық.ауру
B. операциядан кейінгі кезең ауруы
C. дәрі – дәрмек қабылдағаннан кейінгі ауру
D. емдік тәртіпті сақтамаудан кейінгі ауру
E. аурудан кейінгі асқыну
3. Медициналық деонтология дегеніміз ... туралы ілім.
A. кәсіби міндет, адамгершілік, мораль
B. дәрігерлік құпия
C. адамды рухани тұрғыдан тәрбиелеу
D. қоршаған ортаның көркемдігі
E. халық арасындағы адамгершілік

4. Сестрогения - бұл ... .
A. мейірбикенің науқасқа жағымсыз әсер етуі
B. науқастың бір-біріне жағымсыз әсер етуі
C. науқастың өзі туралы кері ойда болуы
D. дәрігердің науқасқа жағымсыз әсер етуі
E. қоршаған ортаның науқасқа жағымсыз әсер етуі
5. Мейіргер ісі философиясының негізгі түсініктері:
A. науқастың, медбикенің, қоршаған ортаның, денсаулықтың бір-біріне әсер етуі
B. денсаулық, экология, жақсылық жасау, күту
C. күтім, кәсіптілік, медбике, қоршаған орта
D. этика, деонтология, мораль
E. деонтология, этика, медбике, науқас
6. Мейіргер ісінің негізін қалаушы:
A. Флоренс Найтингейл
B. Даша Севастопольская
C. Екатерина Бакунина
D. Варвара Щедрина
E. Наташа Дробина
7. Мейіргердің негізгі міндеттері:
A. медбикелік күтім жасау
B. өзін- өзі тану
C. науқасқа рухани қолдау көрсету
D. өзара келісу
E. кәсіптік биіктеу
8. Қабылдау бөлімінің құжаттары:
A. науқастарды қабылдау және ауруханаға жатудан бас тарту журналы
B. дәрігерлік тағайындау журналы
C. кезекшілікті тапсыру журналы
D. амбулаторлы карта
E. егу журналы
9. Дәрігердің кәсіби моральдік-этикалық нормасын алғаш тұжырымдады:
A. Аристотель
B. Гиппократ
C. Авиценна
D. Парацельс
E. Лукреций Карр
10. А.Маслоу адам қажеттіліктері иерархиясының ... түрін тұжырымдады.
A. 5
B. 14
C. 10
D. 3
E. 12

Ситуациялық есептер:

1.Хирургиялық мейірбике жұмысқа тұрар алдында екі нұсқа болды: қалалық аурухана және ірі өндіріс орны. Екі ауруханадада күндізгі мейірбикенің жұмысын бірдей жалақы, жұмыстың ауырлығы, еңбек жағдайы жақсы, біліктілігін арттыру мүскіндігі ұсынылды. Қалалық ауруханада бөлімше ұжымына ұнайтын, мейірімді және ұйымшыл, қолдауына сүйене алатын өзімен бірге оқыған құрбысы жұмыс істейді. Мейірбикеге хирургия

бөлімшесінің ұжымы таныс болмады, бірақ бұл жерде жұмыс істей отырып, еңбек демалысы кезінде, демалыс үйіне және пионерлік лагерге жолдама ала алады.
2.Терапия бөлімшесінде кәсіби деңгейі жоғары, тағайындауларды нақты және өз уақытында орындайтын, ем – шаралардың орындалу техникасын сақтайтын, өз әріптестеріне мейірімді және отзывчива, "Ауданның үздік мейірбикесі " сайысының жеңімпазы, тәртіпті, әрқашан жұмыс орны мен құжаттарды ұқыпты ұстайды. Егу бөлмесінің мейірбикесінің демалысқа кетуіне байланысты ол аға мейірбикеге өзін егу бөлмесінің мейірбикесі қызметіне ауыстыруын сұрады.
Посттағы мейірбикенің егу бөлмесіне жұмыс ауыстыруының себебі неде?
1. Жоғары айлық алу.
2. Өзін – өзі көрсету қажеттілігі (көбінесе өзінің білімін, қабілеттілігін, дағдыларын қолдану).
3.Өзін – өзі мойындату және көрсету қажеттілігі.
4. Өзінің біліктілігін жоғарылату қажеттілігі.
5. Біреуге тәуелділік қажеттілігі.

2- сабақ

1. Тақырып: Мейіргерлік істі реформалау: мәселелері және болашағы. Мейіргерлік үрдістің негізгі теориясы мен әдістемесі. Дамыған елдердегі қазіргі жағдайы.
2.Мақсаты:Мейіргерлік істі реформалау: мәселелері және болашағы. Мейіргерлік үрдістің негізгі теориясы мен әдістемесі. Дамыған елдердегі қазіргі жағдайын оқыту.
3. Студент білуі тиіс:
- Мейіргерлік іс.
- Мейіргер ісіндегі теориясы.

Студент істей білуі тиіс:
- Мейіргерлік істі ұйымдастыруды.

4.Негізгі сұрақтар:
1. Мейіргерлік істі реформалау?

5. Білім берудің және оқытудың әдістері (шағын топтар, пікірталас, жағдайлық есептер, жұптасып жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т.б.):
1.Тақырып бойынша сұрақтарды колдана отырып, тақырыпты талдау.
2.Кіші топтармен жұмыс істеу.
3.ТСО-дан қолдану (ПК, мултимедиалық проектор) сабақ тақырыбын презентациялау.
4.Ситуациялық есептерді шешу.
5.Тақырып бойынша тесттерді шешу.
6.Әдебиеттер:Соңғы бетті қараңыз.
7.Оқыту және оқыту әдістері:
- Дәріс: шолу
- Презентация, реферат, тест, глоссарий

8. Бақылау (тесттер, есептер және басқалар)
Тесттер:
1. Маслоу пирамидасы бойынша бірінші деңгейге ... жатады.
A тыныс алу
B жұмыс
C киіну
D ұйықтау
E тамақтану
2. Емдеу мекемесінде мейірбике қызметкерлерін ... басқарады.

A бас мейірбике
B аға мейірбике
C бас дәрігер
D бөлімше меңгерушісі
E дәрігер
3. Мейіргерлік күтімнің мақсатын анықтау ... кезеңінде жүргізіледі.
A мейірбикелік жоспарлау
B ақпарат жинау
C мейіргерлік құжаттаманы толтыру
D мейірбикелік диагнозды анықтау
E мейіргерлік күтімді іске асыру
4. Әлеуметтік қажеттіліктерге мыналар жатады:
A қамқорлық
B көшбасшылық
C таным
D табыс
E қызмет
5. Мейіргерлік диагнозды қоюда мейіргер ... дәрігермен кеңесуі қажет.
A қажеттілігі бойынша
B әрқашан
C науқастың сұранысы бойынша
D өзінің тілегі бойынша
E дәрігердің талаптары бойынша
6. Мейіргерлік үрдістің 2-ші кезеңінің мәні:
A мейірбикелік диагноз
B науқастың мәселесін білу
C науқас туралы ақпарат жинау
D мейірбикелік күтімнің мақсатын анықтау
E анамнез жинау
7.Мейірбике процесінің III кезеңі ...
A күтімді жоспарлау
B мейірбикелік диагноз
C қорытынды бақылау
D мейірбикелік тексеру
E мейірбикелік манипуляция
8.Мейірбике процесінің 2-кезеңінің мәні ... .
A мейірбикелік диагностика
B науқастың мәселесін біліңіз
C науқас туралы ақпарат жинау
D мейірбикелік күтімнің мақсатын анықтау
E анамнезді жинау
9.Мейірбике процесінің кезеңдеріне... кірмейді.
A емдік мақсаттар
B мейірбикелік тексеру
C мейірбикелік диагноз
D іс-шараны жоспарлау
E манипуляция
10.... Параметрі пациенттің 14 қажеттілігін бағалайды.
A Маслоу

B Джонсон
C Найтингейл
D Хендерсон
E Роупер

Ситуациялық есептер:

1.Аурухананың травматологиялық бөлімшесінде жұмыстың қиындауына байланысты мейірбикелермен қамтылмаған, кадрлардың жоғары ағымы байқалады, жұмысқа қосымша қызметкерлер қабылданады. Мейірбикелердің жұмыс кестесін аға мейірбике құрастырады, содан кейін кадр бөлімінде бекітеді. Қосымша қызметкерлердің негізгі жұмыс орнымен кестесі сай келмегендіктен өте жиі кезекшілік ауысады, мейірбикелер арасындағы келіспеушіліктер салдарынан жұмысқа шықпай қалған жағдайларда болды.

Аға мейірбике бұл жағдайдан шығу үшін мейірбикелерге Еңбек заңындағы талапқа сай кесте үлгісін құрастыруды ұсынды.

Аға мейірбике басқарудың қандай үрдісін қолданды?

1. Қызметтерін бөліп беру.
2. Жоспарлау.
3. Жұмысшылардың жеке ерекшеліктерінің тізімі.
4. Шешім қабылдау барысына орындаушыларды барынша тарту

2.Хирургиялық бөлімше негізі жоспарлы түрде операция жасайды. Шұғыл операциялар тек арнайы жағдайда аз жүргізіледі. 1 ай бұрын бөлім меңгерушісі мен аға мейірбике қалалық аурухананың хирургиялық бөлімшесінің және науқастарды қабылдау бөлмесінің жабылатыны туралы ақпарат алды. Бөлімшенің үзіліссіз жұмыс істеуі үшін, сатып алу мүмкіндігі туындағанда немесе уақытша қалалақ ауруханадан алып қолдану барысын талқылау үшін аға мейірбике таңу материалдарының, дезинфекциялық заттардың, стерилизациялық жабдықтардың қажеттілігін есептеп шықты.

Аға мейірбике менеджменттің қандай функциясын жүзеге асырды?

1. Жоспарлау.
2. Ұйымдастыру.
3. Координация.
4. Мотивация.
5. Бақылау.

3 – сабақ

1.Тақырып:Мейіргерлік үрдіс, мейіргерлік тәжірибенің кәсіби әдісі. Науқастың қажеттіліктері және мейіргердің міндеті. Мейіргер еңбегінің қорғалуы. Мейіргерлік үрдістің маңызы, артықшылықтары мен кезеңдері.

2.Мақсаты:Студенттерге мейіргерлік үрдіс-мейіргерлік тәжірибенің кәсіби әдісі. Науқастың қажеттіліктері және мейіргердің міндеті. Мейіргер еңбегінің қорғалуы. Мейіргерлік үрдістің маңызы, артықшылықтары мен кезеңдерін оқыту.

3. Студент білуі тиіс:

- Мейіргерлік-үрдіс кәсіби әдісін оқытуды үйрену.
- Науқастың қажеттіліктерін білу.

Студент істей білуі тиіс:

- Мейіргерлік істі ұйымдастыру.

4.Негізгі сұрақтар:

- Мейіргер еңбегінің қалай қорғалуы.
- Науқастың қажеттіліктері және мейіргердің міндеті.

5. Білім берудің және оқытудың әдістері (шағын топтар, пікірталас, жағдайлық есептер, жұптасып жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т.б.):

1.Тақырып бойынша сұрақтарды колдана отырып отырып, тақырыпты талдау.
2.Кіші топтармен жұмыс істеу.
3.ТСО-дан қолдану (ПК, мултимедиалық проектор) сабақ тақырыбын презентациялау.
4.Ситуациялық есептерді шешу.
5.Тақырып бойынша тестерді шешу.

6. Әдебиеттер:Соңғы бетті қараңыз.

7.Оқыту және оқыту әдістері:

- Дәріс: шолу
- Презентация, реферат, тест, глоссарий

8. Бақылау (тесттер, есептер және басқалар)

Тесттер:

1. Мейіргерлік процестің бірінші кезеңіне жатады:
A наукастың мәселелерін анықтау
B күтімнің нәтижесін жоспарлау
C науқастардың туысқандарымен әңгіме жүргізу
D асқынуды алдын алу
E ем жүргізу
2. Мейіргерлік диагноз - бұл ... .
A аурудың реакцияларына қатысты науқастың мәселелерін анықтау
B клиникалық синдромдарын анықтау
C ауруды талқылау
D аурудың себептерін анықтау
E тұқым қуалаушылықты анықтау
3. Медициналық деонтология - ... оқыту туралы ілім.
A кәсіби міндет, адамгершілік, мораль
B дәрігерлік құпия
C адамның рухани тәрбиесі
D қоршаған ортаның сұлулығы
E халық арасындағы адамгершілік
4. Мейіргерлік үрдісті құру шарттары:
A процестің барлық кезеңдерінде мейірбике ісін міндетті түрде құжаттау
B науқас туралы ақпарат тек емдеуші дәрігерден беріледі
C дәрігердің күтім мен жоспарлауға қатысты шешімге қатысуы
D мейірбикелік процестің кезеңдері науқастың медициналық картасына жазылады
E нәтижелерді бағалауға қатысу, медбикенің кәсіби деңгейі ескерілед
5. Субъективті ақпарат құрамына ... кіреді.
A науқастың жалпы мәліметтері
B туысқандары туралы жалпы мәліметтер
C науқастың шағымдары
D науқастың ауру тарихы
E қорғаныс құралы
6. Этика мен моральдың жалпы адамзаттық принциптеріне негізделген мейірбике, науқас, қоғам және қоршаған орта арасындағы қарым – қатынас туралы көзқарастар жүйесі – бұл ... .
A мейірбике ісі
B мейірбике ісінің этикалық кодексі
C мейірбикелік үрдіс

D мейірбике ісінің философиясы
E деонтология
7. Мейіргерлік қызметтің нәтижелері:
A жұмыс уақытын жоспарлау тиімділігі, мейірбикелік күтім технологияларын қолдану, дәрілік терапия
B пациентке күтім жасау кезінде өзіне-өзі қызмет көрсетуді үйрету
C науқастың ауру тарихын жүргізу кезінде стандарттарды сақтау
D науқастың денсаулығын жақсарту
E науқасты ауруханада емдеу уақытын қысқарту
8. Пациенттерді оқытудың бірінші кезеңі:
A пациенттің білім мен дағдыларының бастапқы деңгейін бағалау
B оқыту мақсатын анықтау, оның мазмұнын жоспарлау
C науқастың проблемаларын анықтау
D оқыту нәтижелерін бағалау
E оқыту жоспарын жүзеге асыру
9. Мейіргерлік көмектің тиімділігі:
A пайдаланылған ресурстардың сәйкестігі
B көптеген асқынулардың алдын алу
C күні және зерттеуге дайындық
D науқас мәлелелерінің динамикасы
E мейірбикелік көмек көрсетудегі сабақтастықты сақтау
10. Мейіргерлік көмектің үздіксіздігі:
A мейірбикелік көмек көрсетудің үздіксіздігі мен сабақтастығы, мейірбикелік құжаттаманы енгізу
B емханалар мен аурухана медбикелерінің сабақтастығы
C дәрілік терапияның асқынуының алдын алу
D науқастың жарақаттануының алдын алу
E науқастың жағдайының нашарлауы туралы дәрігерге уақтылы хабарлау

Ситуациялық есептер:

1. Хирургия бөлімшесінде іш қуысына отау жасалған науқас жатыр. Отаудан кейінгі жарасы ұзақ жазылуда, осы бөлімшеге түскен науқастардың барлығын отау жасауға қарсы пікірін айтып жүр, яғни хирург отау жасай алмайды деп, науқастардың сөзін мейірбике естіп қалды, мейірбике не істеу қажет.
2. Палатада қатерлі ісікпен ауыратын науқас жатыр, өзінің диагнозын білмейді. Ол мейірбикеге аурутарихын әкелуді өтінді. Мейірбикенің әрекеті.

4 – сабақ

1.Тақырып: Мейіргерлік тәжірибеде тұлғааралық қарым-қатынас дағдылары. Мейіргерлік күтім жоспарының орындалуы. Мейіргерлік іс-шаралардың басымдығын орнату. Жоспарды орындауға және күтімді түзетуге әсер ететін факторлар және тиімділігін бағалау.

2.Мақсаты: Студенттерге мейіргерлік тәжірибеде тұлғааралық қарым-қатынас дағдылары. Мейіргерлік күтім жоспарының орындалуы. Мейіргерлік іс-шаралардың басымдығын орнату. Жоспарды орындауға және күтімді түзетуге әсер ететін факторлар және тиімділігін анықтау.

3. Студент білуі тиіс:

- Қарым-қатынас дағдылары.
- Қарым-қатынас түрлері.

Студент істей білуі тиіс:
Мейіргерлік іс-шаралардың басымдығын орнату және ұйымдастыру.
4.Негізгі сұрақтар:
1. Мейіргерлік тәжірибеде тұлғааралық қарым-қатынас дағдылары.
Білім берудің және оқытудың әдістері (шағын топтар, пікірталас, жағдайлық есептер, жұптасып жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т.б.):
1.Тақырып бойынша сұрақтарды колдана отырып отырып, тақырыпты талдау.
2.Кіші топтармен жұмыс істеу.
3.ТСО-дан қолдану (ПК,мултимедиалық проектор) сабақ тақырыбын презентациялау.
4.Ситуациялық есептерді шешу.
5.Тақырып бойынша тестерді шешу.
5.Оқыту және оқыту әдістері:
- Дәріс: шолу
- Презентация, реферат, тест, глоссарий

6. Бақылау (тесттер, есептер және басқалар)
Тесттер:
1. Дәрігердің нұсқауы бойынша орындалатын мейіргерлік араласу:
A тәуелді
B тәуелсіз
C өзара тәуелді
D шұғыл
E мәжбүрлі
2. Мейіргерлік көмектің ыңғайлылығы:
A пациенттің физиологиялық қажеттіліктерін жүзеге асыруды барынша қамтамасыз ету үшін жағдай жасау
B жайлылық пен тазалық
C медбикені шақыру мүмкіндігі
D тәулік бойы жұмыс істейтін медбике посты
E палатада теледидардың, тоңазытқыштың болуы
3. Мейіргерлік көмек сапасының мәселесі:
A қызметкерлердің ауысуы және дәрігер мен медбикенің біліктілік деңгейі, стандарттарды дұрыс жетілдірмеу
B сыртқы бақылаудың тиімділігінің жеткіліксіздігі
C медициналық көмек-құқықтық база, актілік басқарудың жетілмегендігі
D персоналдың әлсіз мотивациясы
E Денсаулық сақтау саласына ЕҚТА енгізу
4. Мейіргер іс-әрекетінде тікелей байланысты:
A науқастың қанағаттануы және стандарттар бойынша рәсімдердің дұрыс орындалуы
B медициналық ұйымды дәрі-дәрмекпен қамтамасыз ету
C дезинфекциялау құралдарымен қамтамасыз ету
D стандарттарды өндіру және енгізу
E сараланған төлем
5. Мейіргер ісін іске асыру стандартына мыналар жатады:
A жұмыстың мақсаттары мен міндеттері, қызметкерлердің еңбек жағдайларына қойылатын талаптар, құралдарға қойылатын талаптар, процедураларды орындау және бағалау алгоритмдері
B процедураның алгоритмі, оны әртүрлі жағдайларда орындау ерекшеліктері, жұмыс нәтижесі, командада жұмыс істеу қабілеті

C процедураның алгоритмі, оны әртүрлі жағдайларда орындау ерекшеліктері, жұмыс нәтижелерін және оған жұмсалған уақытты бағалау
D командада жұмыс істеу қабілеті, жұмыс нәтижелері мен уақытты бағалау
E ішкі және сыртқы сапаны бақылау
6. Мейіргердің кәсіби қызметін жүзеге асырудың жүйелі ғылыми тәсілі мен әдісі аталады:
A мейірбикелік үрдіс
B мейірбике ісі
C санитарлық-ағарту жұмыстары
D дәрігерлік этика
E емдеу-қорғау режимі
7. Ауру белгілерінің алдын алумен айналысады:
A мейірбике
B дәрігер
C санитар
D психолог
E туысқандар
8. Күтім сапасын бағалау критерийлеріне жатады:
A науқастың қанағаттануы
B дәрігерлік араласудың мақсатына жету
C процесс стандартының талаптарын сақтау
D медбике жұмысын орындау
E пациентті толық тексеру
9. А. Маслоу бойынша адамның танымдық қажеттіліктері:
A білімді меңгеру, түсіну және пайдалану
B тәртіп пен сұлулық
C ауа, ұйқы
D табысқа жету, сенімділік
E симметрия, өзін-өзі жетілдіру
10. А.Маслоу бойынша негізгі өмірлік қажеттіліктер иерархиясындағы деңгейлер саны:
A бес
B он
C он төрт
D үш
E төрт

Ситуациялық есептер:

1.Науқас 58 жаста,Диагнозы:Жедел ми қан айналымының бұзылуы,оң жақ гемипарезі мен ауруханада жатып шыққан.

1. Ауруханалық кезеңіде паллиативті көмектің міндеттері қандай?
2. Ауруханадан шыққан науқасқа емханалық мейірбикенің паллиативті медицинаның әлеуметтік аспектісі бойынша іс-әрекеті?
3. Ауруханадан шыққан науқасқа емханалық мейірбикенің паллиативті медицинаның медициналық аспектісі бойынша іс-әрекеті?

2.Бөлімшеге бронхиалды демікпе мен науқас түсті.Дәрігер ұстамасын басатын дәрі ұсынды.Науқас ингаляторды қалдана алмайды.

1.Науқастың мәселесін анықтау. 2.Өзіңіздің іс-әрекетінді жоспарлау.

7.Әдебиеттер:

Негізгіәдебиеттер:

1. Санов, С. Науқас адамдарды жалпы күту: оқу құралы /; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; Орта мед. және фармацевтік қызметкерлерді даярлау және қайта даярлау жөніндегі Респ. колледжі. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 232 бет.
2. Пульникова, А. В. Сестринский процесс : учебное пособие / А. В. Пульникова, Б. С. Имашева. - Алматы : Эверо, 2016. - 300 с
3. Қаныбеков, А. Медбикеге арналған нұсқаулар : оқулық . - Алматы : Эверо, 2014. - 428 бет.
4. Қаныбеков, А. Медбикенің іс-әрекеттері [Мәтін] : оқулық бағдарлама / А. Қаныбеков. -; ҚР ДСМ РЦИТМОН басп. ұсынған. - Алматы : Эверо, 2014. - 476 бет.

Қосымша әдебиеттер.

1.Қаныбеков, А. Медбикелердің іс - әрекеттері. 1- бөлім [Мәтін] : оқулық бағдарлама / А. Қаныбеков. - Алматы : Эверо, 2016. - 228 бет
2.Қаныбеков, А. Медбикелердің іс – әрекеттері. 2-бөлім : оқулық бағдарлама / А. Қаныбеков. – Алматы : Эверо, 2016. – 260 бет
3.Манипуляции в сестринском деле [Текст] : учеб.пособие для средних мед. учебных заведений / под ред. А. Г. Чижа. - Ростов н/Д : Феникс, 2008. - 318 с. - (Медицина). - ISBN 978-5-222-12899-2
4.Яромич, И. В.Сестринское дело [Текст] : учебное пособие для учащихся мед. училищ / И. В. Яромич. - 2-е изд., стер ; Допущ. М-вом образования Респ. Беларусь в качестве учеб. пособия. - Минск : Выш. шк., 2002. - 431 с.
5.Справочник медицинской сестры [Текст] : справочное издание. - М. : Изд-во Эксмо, 2003. - 896 с. : ил. - ISBN 5-04-008710-1

8. Бағдарламалық қамтамасыз ету және Интернет ресурстар:

1. М.Ш. Нурманова, Ж.Т. Матакова, Э.Т. Бейскулова «Мейірбике ісі негіздері» пәні бойынша мейірбикелік технологиялар стандарттарының жинағы .Оқу құралы Қарағанды, 2019https://aknurpress.kz/reader/web/1424
2.Нурманова, М.Ш. және т.б.Мейірбике ісі негіздері http://rmebrk.kz/book/1173863
3.Соколов, К.Н.Медицинский уход и сестринская манипуляционная техника : пособие для студентов учреждений высшего образования, обучающихся по специальности 1-79 01 01 «Лечебное дело». / К.Н Соколов, Е.М. Сурмач. - Гродно, 2022. - 536- ISBN 978-985-595-599-4.http://rmebrk.kz/book/1182215
4.Парахина, А.П.Алгоритмы манипуляций по основам сестринского дела. ПМ 04 "Младшая медицинская сестра по уходу за больными" : учебно- методическое пособие для СПО. . - 6-е изд., стер. - Санкт-Петербург: Лань, 2022. - 256- ISBN 978-5-8114-9648-8. http://rmebrk.kz/book/1184588